

Súd: Okresný súd Piešťany
Spisová značka: 9P/187/2017
Identifikačné číslo súdneho spisu: 2517205389
Dátum vydania rozhodnutia: 22. 10. 2020
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: Mgr. Andrea Hadnagyová
ECLI: ECLI:SK:OSPN:2020:2517205389.13

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Okresný súd Piešťany v konaní vedenom sudkyňou Mgr. Andreou Hadnagyovou vo veci starostlivosti o maloleté dieťa: B. D., H.. XX.XX.XXXX, v konaní zastúpené kolíznym opatrovníkom: Úrad práce, sociálnych vecí a rodiny Piešťany, dieťa rodičov - matky: R. E., H.. XX.XX.XXXX, trvalý pobyt: D. K. XX, v konaní zastúpená: JUDr. Emília Jancová, advokátka, sídlo: Nové Mesto nad Váhom, Holubyho 1334/2, a otca: C. D., H.. XX.XX.XXXX, R. S.: D. K. XX, v konaní zastúpený: JUDr. Barbora Volárová, advokátka, sídlo: Piešťany, Kukučínova 11, o návrhu matky na zmenu úpravy styku otca s maloletým dieťaťom takto

r o z h o d o l :

U p r a v u j e sa styk otca s mal. B. tak, že otec je oprávnený stýkať sa s mal. B. každú párnú sobotu v čase od 10.00 hod. do 18.00 hod. a nasledujúcu párnú nedeľu v čase od 10.00 hod. do 18.00 hod. s tým, že po troch mesiacoch odo dňa právoplatnosti rozsudku je otec oprávnený stýkať sa s mal. B. každú párnú sobotu od 10.00 hod. nepretržite do párnej nedele do 18.00 hod.

Matka j e povinná v prípade nezrealizovania styku otca s maloletým B. z dôvodov na strane maloletého alebo matky, otcovi umožniť styk s maloletým B. v náhradnom termíne, t.j. v prípade zrušeného stretnutia nepárnú sobotu v čase od 10.00 hod. do 18.00 hod. a nasledujúcu nepárnú nedeľu v čase od 10.00 hod. do 18.00 hod., po troch mesiacoch odo dňa právoplatnosti rozsudku každú nepárnú sobotu od 10.00 hod. nepretržite do nepárnej nedele do 18.00 hod. za rovnakých podmienok.

Matka a otec s ú povinní v prípade, že sa styk z objektívnych dôvodov nebude môcť realizovať, oznámiť si navzájom túto skutočnosť najneskôr 24 hodín pred začiatkom styku.

Matka j e povinná dieťa na styk s otcom riadne pripraviť a v určenom čase ho otcovi odovzdať v mieste bydliska maloletého.

Otec j e povinný maloletého po realizácii styku matke v určenom čase na tom istom mieste vrátiť.

Týmto sa m e n í rozsudok Okresného súdu Topoľčany č.k. 9P/38/2016-95 z 21.06.2016 v časti úpravy styku otca s mal. B..

Z r u š u j e sa neodkladné opatrenie nariadené uznesením Okresného súdu Piešťany, č.k. 13P/194/2017-59 z 20.11.2017, v spojení s uznesením Krajského súdu v Trnave, č.k. 26CoP/12/2018-111 z 26.03.2018, s účinnosťou po právoplatnosti tohto rozsudku.

Z r u š u j e sa neodkladné opatrenie nariadené uznesením Okresného súdu Piešťany, č.k. 9P/49/2019-41 z 23.04.2019 v spojení s uznesením Krajského súdu v Trnave, č.k. 11CoP/77/2019-161 z 22.10.2019 s účinnosťou po právoplatnosti tohto rozsudku.

O náhrade trov konania súd r o z h o d n e samostatným uznesením.

o d ô v o d n e n i e :

1. Matka návrhom z 07.12.2017 navrhla, aby súd zmenil styk otca s mal. B. tak, že otec bude oprávnený stretávať sa s mal. B. každú nepárnu sobotu v čase od 14:00 hod. do 18:00 hod. za prítomnosti matky, pričom miestom preberania bude hlavný vstup do nákupného centra Aupark v Piešťanoch.

2. Otec vo vyjadrení zo 12.01.2018 s návrhom matky na zmenu úpravy styku s mal. B. nesúhlasil.

3. Matka pred súdom zotrvala na písomne podanom návrhu na zmenu úpravy styku otca s mal. B., pričom navrhla, aby bol otec oprávnený sa s maloletým stretávať každú nepárnu sobotu v čase od 14.00 hod. do 18.00 hod. za prítomnosti matky. Poukázala na rozdielne závery vykonaných znaleckých posudkov, ich diametrálnu odlišnosť. Preto navrhla, aby súd nariadil kontrolné znalecké dokazovanie z dôvodu, že znalec PhDr. Zabák pri podaní znaleckého posudku reálne nezhodnotil tvrdenia matky ohľadom maloletého, t.j. aké je správanie maloletého v prítomnosti otca, pričom maloletý sa vyjadril pri oboch znaleckých dokazovaniach tak, že chce, aby matka bola pri stretnutí s otcom prítomná. Znalec nerešpektoval podané lekárske správy týkajúce sa zhoršeného zdravotného stavu maloletého práve pre správanie otca, ktorý si doposiaľ nenašiel cestu k maloletému. Je dôvodné, aby sa v tomto konaní pokračovalo citlivo vo vzťahu k maloletému a aby sa rešpektovalo jeho prianie mať pri styku s otcom matku, a to až do času, kým sa jeho zdravotný stav nezlepší. Otec sa s maloletým stretol 25.05.2019, kedy matka maloletého na stretnutie s otcom riadne pripravila, maloletý však, laicky povedané, dostal záchvat, odmietol sa s otcom stretnúť, z ktorého dôvodu matka musela následne vyhľadať s maloletým pohotovosť a potom aj psychiatriu v Bratislave. Naposledy bola podaná lekárska správa pred rokom.

4. Otec pred súdom navrhol, aby bol upravený jeho styk s mal. B. tak, že bude oprávnený stretávať sa s maloletým každú párnú sobotu od 10.00 do 18.00 a párnú nedeľu od 10.00 do 18.00 s tým, že po 3 mesiacoch odo dňa právoplatnosti rozsudku, bude oprávnený stretávať sa s maloletým každú párnú sobotu od 10.00 hod. nepretržite do nedele do 18.00 hod. Poukázal na skutočnosť zistenú znaleckým dokazovaním, t. j. že dieťa poberá postoj matky, taktiež preberá jej priania, čo konštatoval v znaleckom posudku znalec, ako aj znalkyňa. Znalec sa vypořiadal so všetkými zadanými úlohami, vyšetril oboch rodičov, ako aj maloletého, taktiež pozoroval maloletého a otca pri vzájomnom stretnutí, pričom znalkyňa ani v zadaní nemala zadané vyšetrenie matky a priamu interakciu otca s maloletým. Z uvedených dôvodov, keďže bol stanovený rozdielny postup pri znaleckom dokazovaní, vznikli aj rozdielne závery. Čo sa týka záchvatu maloletého v máji 2019, s týmto sa znalec vypořiadal, keď uviedol, že bol dôsledkom negatívneho vzťahu matky k otcovi, ktorý sa odrážal a odráža na negatívnom prežívaní maloletého s otcom. Maloletý je od roku 2017 pod dominantným vplyvom matky, pričom ani jeden zo znalcov nezistil, že by tento záchvat vznikol v dôsledku týrania dieťaťa otcom, príp. že by mu ublížil. Podľa tvrdení matky k zhoršeniu zdrav. stavu maloletého došlo v júni 2019, pričom otec sa s maloletým stretáva od roku 2017 v prítomnosti matky. Posledná správa z psychiatrie je zo septembra 2019, a preto otec považuje stav mal. B. za stabilizovaný, keďže matka v ďalšom nepokračovala s maloletým v návštevách u lekára, resp. táto skutočnosť otcovi nie je známa. Čo sa týka záverov znaleckého posudku PhDr. Krasulovej, znalkyňa vychádzala len z tvrdení matky, pričom bolo konštatované, že maloletý je výhradne s matkou, resp. jej rodinnými príslušníkmi, a preto vedome alebo nevedome preberá názory matky. Negatívny vzťah rodičov sa takto potom prejavuje na celkovom stave mal. B., pričom prítomnosť matky počas styku otca s maloletým pre maloletého pôsobí kontraproduktívne až mätúco.

5. Kolízny opatrovník pred súdom odporučil upraviť styk otca s mal. B. v zmysle návrhu otca, nakoľko sa stotožnil so závermi podaného znaleckého posudku, zatiaľ bez prespatia, prítomnosť matky pri styku nepovažuje za nevyhnutnú.

6. Matka právom záverečnej reči uviedla, že na základe všetkých doteraz vykonaných dôkazov navrhuje, aby úprava otca s mal. B. prebiehala každý párný týždeň v sobotu od 10.00 hod. alebo od 09.00 hod. do 17.00 hod. za prítomnosti matky. Pokiaľ ide o úpravu, resp. prípravu na styk s otcom v súčasnom centre TENENET, s tým matka súhlasila, odporučila by v tom pokračovať.

7. Otec právom záverečnej reči uviedol, že sa pridrižiava všetkých doterajších vyjadrení a s odkazom na závery znaleckého dokazovania navrhuje, aby súd zmenil úpravu styku tak, že otec je oprávnený

sa stretávať s mal. B. každú párnú sobotu v čase od 10.00 hod. do 18.00 hod. a nasledujúcu nedeľu v čase od 10.00 hod. do 18.00 hod., počas troch mesiacov od právoplatnosti rozhodnutia a po uplynutí tejto doby navrhuje úpravu styku tak, že otec je oprávnený stretávať sa s mal. B. každú párnú sobotu od 10.00 hod. nepretržite do nedele do 18.00 hod. Rovnako ako matka, aj otec má záujem pokračovať v psychologickom poradenstve v o. z. TENENET.

8. Kolízny opatrovník sa právom záverečnej reči nevyjadril.

9. Zo Znaleckého posudku č. 26/20 z 14.07.2020 znalca Mgr. Karola Zabáka súd zistil, že maloletý je jednoznačne viazaný citovo na matku. Vzporovité správanie maloletého a nerešpektovanie otca maloletým pri preberaní maloletého zo školy v rokoch 2016-2017 bolo nielen výsledkom otcovej netrpezlivosti a potreby vynútenia si rešpektu, ale oveľa viac aj výsledkom nedostatočnej podpory autority otca zo strany matky na pozadí viacerých vzájomných sporov. Matkine vyjadrenie, že dieťa si môže samo rozhodnúť, kedy bude chcieť byť s otcom a ona to rešpektuje, nie je výchovne správne. Maloletý B. nemá mužské vzory, jeho prejavy afektivity, melódia reči i komunikáciu sú akcentovane femininne. Vo veku 6 rokov, by mal nastať čiastočný citový odklon od matky a malý by mal imitovať už i mužské vzory. Údajné vyhrážanie sa smrťou u tak maloletého dieťaťa nemožno akceptovať ako dôvod na styk s otcom. Tento dôvod nebol odborne vysvetlený a popísaný. Dieťa v takom malo veku si neublíži, ani nemá samovražedné sklony. Ak by existovalo, tak z väčšinou vychádzalo z citovej deprivácie. Ak aj boli takéto vyhlásenia B., tak vznikli odpozorovaním, odpočutím a nie reálnym plánovaním k sebaublížovaniu či fantáziám o suicidálnom konaní. Mohli byť prejavom vzdoru. Matka je pre maloletého autoritou, rešpektuje ju, ako aj jej názory a postoje. Maloletý prežíva k otcovi miernu ambivalenciu, ktorá však vychádza z jeho prežívania matky. Znalec však nezistil žiadne reálne traumatické skúsenosti dieťaťa s otcom. Pravdepodobné boli prísnejšie príkazy otca pri výchove, avšak v atmosfére starostlivosti a prijímania v rodinnom prostredí otca. Stretávanie sa s otcom v obchodných domoch, namiesto domáceho prostredia za prítomnosti matky nie je veľmi vhodným riešením/dieťa sa učí vnímať otca cez nakupovanie darčiekov./ Matkine spory s otcom potencovali vystupňovanú ambivalenciu k otcovi, neboli však odrazom skutočných zážitkov dieťaťa, ale odrazom spoluprežívaného psychického napätia matky, v rámci symbiotického prežívania maloletého. Maloletý je už starší, dokáže diferencovanejšie popísať vlastné prežívanie, jeho rozhodnutia sú však viazané stále na matku, čo je prejav jeho vychovávateľnosti, ale aj závislosti na jej prežívaní. Na základe psychologického vyšetrenia znalec nenachádza nič, čo by ho oprávňovalo k tomu domnievať sa, že dieťa má za sebou skúsenosť s agresívnym správaním otca / a to ani v rámci explorácie, ani v projektívnych skúškach/. U mal. B. znalec nenachádza traumatizáciu, ktorá ale podľa jeho názoru primárne súvisela s patologickým vzťahom rodičov, čo predstavuje z psychologického hľadiska kontraindikáciu k tomu upravovať styk dieťaťa s druhým rodičom za účasti toho, s ktorým vytvárajú diskomfortnú klímu, čo nemôže v žiadnom prípade prospievať psychickému stavu dieťaťa, ani jeho ďalšiemu vývoju. Dieťa je v interakcii s otcom pohodové a uvoľnené. Maloletý B. je dobre socializovaný v MŠ, má už za sebou základnú separáciu od základnej vzťahovej osoby. V súčasnosti už dokáže byť bez prítomnosti jedného z rodičov, alternatívne otca či matky i počas dlhšieho obdobia. Vzhľadom na také dlhé odlúčenie je potrebné, aby sa B. stretával v širšom sociálnom prostredí, ktoré je mu známe. Znalec navrhuje stretávanie sa u starých rodičov z otcovej strany, nakoľko tam má rodinu aj z matkinej strany. V súčasnosti dieťa nedostáva pozornosť zo strany oboch rodičov. Styk otca s dieťaťom chýba vyše roka. Maloletý nemá mentálne v predstavy o spôsobe ako by sa chcel stretávať s otcom. Neodmieta otca, skôr naopak má od neho očakávania, potrebuje mať však aj povolenie zo strany matky. U maloletého nezisťuje pohotovosť k prejavom anticipačnej úzkosti ohrozenia. Maloletý nepopísal obavu z otca. Po krátkej adaptácii maloletý i v spoločnosti znalca dokázal živo komunikovať s otcom, odpovedať na jeho otázky, zaujať sa s ním v činnosti, bez prerušovania, prípadnou obavou o stratu či odchod matky. Maloletý sa nepýtal na matku ani za ňou neutekal. Otec bol pre dieťa známou blízkou osobu, ku ktorej si vytvoril ambivalentný vzťah, čo bolo podmienené konfliktom medzi matkou a otcom v kritickom vývinovom období B.. Stal sa pre dieťa ďalšou relevantnou vzťahovou osobou, ktoré však pre potreby matky potlačil do úzadia. Maloletý má od otca očakávania, nemá ho ešte v predstavách v stabilizovanej roly otca, len v súbore nešpecifických, dokáže s ním zdieľať vlastné zážitky a vybavovať si ich z pamäti. B. vie byť s inými dospelými osobami i bez matky pokiaľ matka túto osobu potvrdí dieťaťu, jeho neistota z otca a ambivalencia nie je doteraz odstránená aktívnym postojom matky v podpore vzťahu medzi synom a otcom. Maloletý má zvládnutú základnú citovú separáciu od matky a socializuje sa v predškolskom zariadení. B. je k svojmu veku adaptabilný i s inými osobami, prevažne však s dievčatami a ženami. Naučené femininne prejavy a vyjadrenia. Aktuálne je stabilizovaný, nie sú zistené žiadne psychické poruchy, matka od času nestýkania dieťaťa s otcom nerieši žiadne jeho adaptačné ťažkosti.

U maloletého nie sú prítomné poruchy citového vývinu či správania. Otec je intelektovo priemerný, cieľavedomý, rozhodný a usiluje sa o racionálne konanie. Nedá sa odradiť ani prípadnými neúspechmi, ide aj do prípadného rizika. Pri konfliktoch a frustráciách má sklon k impulzivite. Ak nedostáva rešpekt, tak sa stáva emočne labilným, s vyjadrovaním hnevu a naliehaním na akceptáciu svojich názorov. Matka je priemerne intelektovo a sociálne rozvinutá osobnosť. Posudzovanie sociálnych vzťahov je šablónovité a mierne nezrelé, v záťažových situáciách sa však môže rozhodovať iracionálne, v týchto situáciách je posudzovanie, pod vplyvom prevládajúceho afektu, v konaní však mystifikuje a podsúva vlastné názory cez iné osoby. Maloletý nemá dostatočne diferencované osoby otca a matky, nezažil ich spoločne vo výchove vo vedomom vekovom štádiu. Nepozná ich rolu a takisto ani nemá preto naučené kultúrne či zvykové očakávania od nich. Dominantnou pri jeho rozhodovaní je matka, s ktorou sa stále významne identifikuje, opiera sa pri o jej rozhodnutia potreby. Maloletému je osoba otca známa, dokáže si vybaviť veľmi živé spomienky na otca a jeho rodinu, spoločné aktivity v atmosfére pohody a bezpečia. Znalec nezisťuje prípadné traumatické spomienky, ktoré by boli živé a bránili v rozvoji vzťahu maloletého s otcom. Znalec navrhol stretávanie sa otca so synom každý druhý víkend od soboty do nedele aj s prespaním vzhľadom na primeraný vek dieťaťa. V prvých týždňoch možno súhlasiť aj s prípravným obdobím na obnovenie vzťahu bez prespania, s tým, že by sa stretávali v známom prostredí u starých rodičov. Vhodné je aj stretávanie sa otca so synom poobedných hodinách v druhom týždni, čo je potrebné dohodnúť medzi rodičmi vzhľadom na súčasné bydlisko maloletého a pracovné zaradenie rodičov.

10. Zo Znaleckého posudku PhDr. Magdalény Krasulovej č. 1/2020 z 31.03.2020 súd zistil, že mal. B. má z hľadiska sociálneho vývinu ukončenú a zvládnutú fázu separácie - individualizácie a bez problémov znáša dlhú separáciu od vzťahovo významnej a blízkej osoby (matky). Od 2,5 roka navštevoval detské jasle a od 3 rokov navštevuje materskú školu, kde adaptoval sa bez problémov. Mal. B. si vytvára vzťahy na základe toho, ako sú títo ľudia prijímaní a hodnotení pre neho vzťahovo najbližšou osobou (v jeho prípade matkou, aktuálne aj starou matkou). Mal. teda významne integruje, teda vstupuje do vzťahov s okolím na základe toho, ako a či tieto vzťahy integrujú pre neho vzťahovo významné osoby. V súčasnosti možno konštatovať na základe lekárskeho správ, ako i vyjadrenia matky, že jeho zdravotný stav je stabilizovaný. Spánok má pokojný a chuť do jedla je zachovaná, v jedlách si občas vyberá. U mal. B. znalkyňa počas forenzo-psychologického vyšetrenia nezistila následky na psychike, ktoré by u maloletého súviseli s konaním otca. Chlapec má k otcovi ambivalentný vzťah. Na jednej strane uznáva, že je jeho otcom, avšak voľné asociácie v s ním sú len negatívne (je zlý, bije ma, nechcem k nemu chodiť a pod.). Chlapec dokonca viní matku z toho, že ho k otcovi vodila a nútila ho s ním sa stretávať. Na možnosť otca vidieť reaguje až afektívne, plačom a s obavami. Podľa jeho vyjadrenia vníma akýkoľvek fyzický trest zo strany otca ako direktívum a ako nedostatok lásky. Keďže je chlapec zvýšene senzitívny (čo býva bežné u detí z disharmonického, resp. konfliktného) a jeho stav je potencovaný aj senzitívnou detskou osobnosťou, nachádza sa v náročnom vývinovom období a netolerovanie jeho odmietavého postoja k otcovi má až psychické následky (je liečený na psychiatrii v Bratislave- vid' výpis z lekárskej správy), dôrazne odporúča toto jeho pranie tolerovať až do úplného uzdravenia a do chvíle, keď sa sám bude aktívne žiadať k otcovi. V opačnom prípade je ohrozené jeho psychické zdravie (už teraz sa lieči na stresom podmienenú poruchu, čo je v jeho veku výnimočné). Uvedený stav u chlapca nenastal v dôsledku psychického, či fyzického týrania zo strany otca. Ide o nenáležité a málo milujúce a podporné správanie sa otca k nemu. Mal. B. D. nepocitoval konanie svojho otca C. D. ako ťažké príkorie a nezažil takú mieru príkorie, ktorá by ovplyvnila jeho bežný život. Jeho odmietavý postoj k otcovi síce Súvisí aj s negatívnou osobnou skúsenosťou s ním (direktívny prístup, vzatie zo škôlky proti jeho vôli, direktívne príkazy, možno menej empatie vzhľadom na potreby maloletého), avšak uvedené nevnímal ako ťažké príkorie a dokonca sa dokáže či už v predstavách, alebo reálne voči tomuto prístupu otca vyhraniť verbálne a brániť.

11. Z rozsudku Okresného súdu Topoľčany, č.k. 9P/38/201-95 zo dňa 21.06.2016, právoplatného dňa 28.06.2016, súd zistil, že bola schválená rodičovská dohoda, ktorou bol o.i. upravený styk otca s mal. B. tak, že otec je oprávnený stretávať sa s mal. B. každú párnú sobotu kalendárneho mesiaca v čase od 09:00 hod. do 17:00 hod., v nedeľu párneho týždňa kalendárneho mesiaca v čase od 09:00 hod. do 17:00 hod., v utorok každého párneho týždňa od 15:30 do 18:00 hod. a v nepárnom týždni kalendárneho mesiaca v stredu a piatok od 15:30 hod. do 18:00 hod. s tým, že táto úprava styku bude platiť od 01.07.2016 do 30.09.2016 a od 01.10.2016 do 31.12.2016 súd upravil styk otca s mal. B. tak, že je oprávnený stretávať sa s mal. B. každý párný týždeň kalendárneho mesiaca od soboty od 09:00 hod. do nedele do 17:00 hod., počas nepárneho týždňa platí tá istá úprava styku a počas párneho týždňa platí tá istá úprava styku týkajúca sa utorka a od 01.01.2017 sa rozširuje styk otca počas nepárneho

kalendárneho týždňa v stredu od 15:30 hod. do štvrtka do 15:30 hod. s tým, že matka si príde dieťa vyzdvihnúť.

12. Podľa § 36 Zákona o rodine rodičia maloletého dieťaťa, ktorí spolu nežijú, môžu sa kedykoľvek dohodnúť o úprave výkonu ich rodičovských práv a povinností. Ak sa nedohodnú, súd môže aj bez návrhu upraviť výkon ich rodičovských práv a povinností, najmä určí, ktorému z rodičov zverí maloleté dieťa do osobnej starostlivosti. Ak je to potrebné v záujme maloletého dieťaťa a ak to vyžadujú pomery v rodine, súd môže upraviť styk dieťaťa aj s blízkymi osobami. 6) Ustanovenia § 24, § 25 a 26 sa použijú primerane.

13. Podľa § 26 Zákona o rodine, ak sa zmenia pomery, súd môže aj bez návrhu zmeniť rozhodnutie o výkone rodičovských práv a povinností alebo dohodu o výkone rodičovských práv a povinností.

14. Podľa § 25 ods. 1, 2 Zákona o rodine rodičia sa môžu dohodnúť o úprave styku s maloletým dieťaťom pred vyhlásením rozhodnutia, ktorým sa rozvádza manželstvo; dohoda o styku rodičov s maloletým dieťaťom sa stane súčasťou rozhodnutia o rozvode. 2) Ak sa rodičia nedohodnú o úprave styku s maloletým dieťaťom podľa odseku 1, súd upraví styk rodičov s maloletým dieťaťom v rozhodnutí o rozvode; to neplatí, ak rodičia úpravu styku žiadajú neupraviť.

15. Zásah do práva na rodinný život predstavuje veľmi závažný zásah do základných ľudských práv, a preto sa musí opierať o dostatočne pádne argumenty motivované záujmom dieťaťa (pozri rozhodnutie Veľká komora ESLP vo veci Scozzari a Giunta vs. Taliansko z 13. 7. 2000). Orgány verejnej moci majú aj pozitívne záväzky, ktoré sú úzko spojené s účinným rešpektovaním rodinného života. Akonáhle je teda preukázaná existencia rodinného vzťahu, musia orgány verejnej moci v zásade konať tak, aby sa tento vzťah mohol rozvíjať, a prijať vhodné opatrenia na zlúčenie rodiča s dieťaťom (Kutzner proti Nemecku či nález sp. Zn. II. ÚS 838/07 - pozri vyššie), pričom k týmto pozitívnym povinnostiam sa radí vedľa aktívnej pomoci s osobnými, sociálnymi, zdravotnými či majetkovými ťažkosťami aj povinnosť rodičov informovať a riadne poučiť o možných následkoch jeho rokovanií (pozri rozsudok ESLP vo veci W. verzus Spojené kráľovstvo).

16. Podľa čl. 29 ods. 1 pís. c/ Dohovoru o právach dieťaťa štáty, ktoré sú zmluvnými stranami tohto Dohovoru súhlasia, že výchova dieťaťa musí smerovať k: c/ výchove zameranej na posilňovanie úcty k rodičom dieťaťa, kultúrnej svojbytnosti, jazyku a národným hodnotám krajiny, v ktorej dieťa žije, krajine svojho pôvodu a civilizáciám odlišným od svojej vlastnej.

17. Vykonaným dokazovaním vyššie citovaným rozsudkom Okresného súdu Topoľčany mal súd za preukázané, že uvedeným rozsudkom bolo naposledy rozhodnuté o úprave styku otca s mal. B. na základe dohody rodičov, pričom maloletý mal tri roky.

18. V predmetnom konaní sa matka domáhala zúženia úpravy styku otca s mal. B. v rozsahu nepárnu sobotu v čase od 14.00 hod. do 18.00 hod. za prítomnosti matky, s čím otec nesúhlasil, navrhol stretávanie s mal. B. každú párnú sobotu od 10.00 do 18.00 a párnú nedeľu od 10.00 do 18.00 s tým, že po 3 mesiacoch odo dňa právoplatnosti rozsudku každú párnú sobotu od 10.00 hod. nepretržite do nedele do 18.00 hod.

19. Tu súd uvádza, že vykonaným dokazovaním nemal za preukázané akékoľvek skutočnosti, ktoré by odôvodňovali matkou navrhovanú zúženú úpravu styku otca s maloletým a za jej prítomnosti. Znaleckým posudkom znalca Mgr. Karola Zabáka mal súd za preukázané, že znalec na základe vlastného pozorovania priameho osobného kontaktu maloletého s otcom konštatuje, že maloletý nemá z otca strach, neodmieta ho, naopak má od neho určité očakávania, a že jeho ambivalentný postoj k otcovi vychádza z prežívania matky, ktorá je pre maloletého autoritou, rešpektuje ju, ako aj jej názory a postoje, pričom k otcovi prežíva miernu ambivalenciu, ktorá však vychádza z jeho prežívania matky. Znalec pritom nezistil žiadne reálne traumatické skúsenosti dieťaťa s otcom, pričom vzdorovité správanie maloletého a nerešpektovanie otca maloletým pri preberaní maloletého zo školy v rokoch 2016-2017 bolo nielen výsledkom otcovej netrepezlivosti a potreby vynútenia si rešpektu, ale oveľa viac aj výsledkom nedostatočnej podpory autority otca zo strany matky na pozadí viacerých vzájomných sporov, matkine spory s otcom potencovali vystupňovanú ambivalenciu k otcovi, neboli však odrazom skutočných zážitkov dieťaťa, ale odrazom spoluprežívaného psychického napätia matky, v rámci symbiotického

prežívania maloletého, ktorý je už starší, dokáže diferencovanejšie popísať vlastné prežívanie, jeho rozhodnutia sú však viazané stále na matku, čo je prejav jeho vychovávateľnosti, ale aj závislosti na jej prežívaní, ktorá je pri jeho rozhodovaní dominantná, a s ktorou sa stále významne identifikuje, opiera sa o jej rozhodnutia. Znaleckým posudkom mal tiež súd za preukázané, že na základe psychologického vyšetrenia znalec nezistil nič, čo by ho oprávňovalo k tomu domnievať sa, že dieťa má za sebou skúsenosť s agresívnym správaním otca /a to ani v rámci explorácie ani v projektívnych skúškach/, ktorý záver bol potvrdený aj znaleckým dokazovaním PhDr. Krasulovou. Tiež mal súd za preukázané znaleckým posudkom Mgr. Zabáka, že maloletý neodmieta otca, skôr naopak má od neho očakávania, potrebuje mať však aj povolenie zo strany matky, jeho neistota z otca a ambivalencia nie je doteraz odstránená aktívnym postojom matky v podpore vzťahu medzi synom a otcom; maloletý je aktuálne stabilizovaný, pričom znalec nezistil prípadné traumatické spomienky, ktoré by boli živé a bránili v rozvoji vzťahu maloletého s otcom, maloletý nepopísal obavu z otca. Čo sa týka skutočnosti, že otec mal. mal. B. zbiť, s touto sa znalec riadne v podanom znaleckom posudku vypořiadal, keď uviedol, že maloletý to povie rýchlo a nezrozumiteľne, avšak bez emočného sprievodu, neautenticky.

20. Preto súd v súlade s vyššie uvedeným zmenil úpravu styku otca s mal. B. v zmysle návrhu otca v súlade so závermi znaleckého dokazovania, ako aj v súlade s odporúčením kolízneho opatrovníka. Takto upraveným rozsahom styku otca s maloletým počas prvých troch mesiacov bez prespatia u otca súd vzal do úvahy skutočnosť, že otec sa od mája 2019 nestretával, a teda je dôvodné, aby si maloletý najprv opätovne obnovil vzťah k otcovi (aj na základe poradenstva v centre TENENET, ktoré rodičia spolu s maloletým navštevujú, pričom obaja zhodne uviedli, že v týchto návštevách budú pokračovať).

21. Čo sa týka návrhu matky, aby styk otca s maloletým B. prebiehal v jej prítomnosti, tu súd uvádza, že znaleckým posudkom znalca Mgr. Zabáka mal za preukázané, že aktuálny patologický vzťah rodičov predstavuje z psychologického hľadiska kontraindikáciu k úprave styku dieťaťa s druhým rodičom za účasti toho, s ktorým vytvárajú diskomfortnú klímu, čo nemôže v žiadnom prípade prospievať psychickému stavu dieťaťa, ani jeho ďalšiemu vývoju. Tiež mal súd za preukázané, že maloletý je v interakcii s otcom pohodový a uvoľnený, keď maloletý je dobre socializovaný v MŠ, má už za sebou základnú separáciu od základnej vzťahovej osoby, t.j. matky, v súčasnosti už dokáže byť bez prítomnosti jedného z rodičov, alternatívne otca či matky i počas dlhšieho obdobia, po krátkej adaptácii maloletý i v spoločnosti znalca dokázal živo komunikovať s otcom, odpovedať na jeho otázky, zaujať sa s ním v činnosti, bez prerušovania, prípadnou obavou o stratu či odchod matky, na ktorú sa nepýtal, ani za ňou neutekal. Ako tiež vyplynulo z predmetného znaleckého posudku otec je pre dieťa známou blízkou osobou, maloletý si dokáže vybaviť veľmi živé spomienky na otca a jeho rodinu, spoločné aktivity v atmosfére pohody a bezpečia, otec sa pre neho stal ďalšou relevantnou vzťahovou osobou, ktoré však pre potreby matky potlačil do úzadia, nemá však z neho strach, má od neho očakávania, dokáže s ním zdieľať vlastné zážitky a vybavovať si ich z pamäti, pričom maloletý vie byť s inými dospelými osobami i bez matky, pokiaľ matka túto osobu potvrdí dieťaťu.

22. K návrhu matky, aby sa rešpektovalo pranie mal. B. mať ju pri styku s otcom až do času, kým sa jeho zdravotný stav nezlepší súd uvádza, že znaleckým posudkom znalca Mgr. Zabáka mal za preukázané, že matkine vyjadrenie, že dieťa si môže samo rozhodnúť, kedy bude chcieť byť s otcom a ona to rešpektuje, nie je výchovne správne, nakoľko mal. Alex nemá mužské vzory, jeho prejavy afektivity, melódia reči i komunikáciu sú akcentovane feminínne, pričom vo veku 6 rokov by mal nastať čiastočný citový odklon od matky a maloletý by mal imitovať už i mužské vzory, čo maloletý nerobí, pričom však súd poukazuje najmä na skutočnosť uvedenú znalcom, že frustráciu z neuznania otcom prenáša matka pri svojom hneve nepriamo aj na dieťa. Preto s prihliadnutím na všetko, aj vyššie uvedené súd upravil styk otca s maloletým bez prítomnosti matky.

23. Matka navrhla doplnenie dokazovania vypracovaním revízneho znaleckého posudku z dôvodu, že podané znalecké posudky dospeli k rozdielnym záverom, boli diametrálne odlišné, tiež z dôvodu, že znalec Mgr. Zabák pri podaní znaleckého posudku reálne nezhodnotil tvrdenia matky ohľadom maloletého, t.j. aké je správanie maloletého v prítomnosti otca, pričom maloletý sa vyjadril pri oboch znaleckých dokazovaniach tak, že chce, aby matka bola pri stretnutí s otcom prítomná, znalec nerešpektoval podané lekárske správy týkajúce sa zhoršeného zdravotného stavu maloletého práve pre správanie otca. Súd uvedený návrh na doplnenie dokazovania zamietol z dôvodu, že z oboch znaleckých posudkov vyplynulo, že mal. B. má z hľadiska sociálneho vývinu ukončenú a zvládnutú fázu separácie - individualizácie, bez problémov znáša dlhú separáciu od vzťahovo významnej a blízkej osoby (matky),

vytvára si vzťahy na základe toho, ako sú títo ľudia prijímaní a hodnotení pre neho vzťahovo najbližšou osobou - v jeho prípade matkou, aktuálne aj starou matkou, odmietavý postoj mal. B. k otcovi nenastal v dôsledku psychického, či fyzického týrania zo strany otca, ktorého konanie nepociťoval ako ťažké príkorie a nezažil takú mieru príkorie, ktorá by ovplyvnila jeho bežný život. Čo sa týka rozdielnosti záverov časti prítomnosti matky pri styku otca s mal. B., súd uvádza, že vzal do úvahy a prihliadol na odborné zistenie znalca Mgr. Zabáka, že maloletý je v interakcii s otcom pohodový a uvoľnený, v súčasnosti už dokáže byť bez prítomnosti jedného z rodičov, alternatívne otca či matky i počas dlhšieho obdobia, maloletý po krátkej adaptácii i v spoločnosti znalca dokázal živo komunikovať s otcom, odpovedať na jeho otázky, zaujať sa s ním v činnosti, bez prerušovania, prípadnou obavou o stratu či odchod matky, na ktorú sa nepýtal, ani za ňou neutekal. Tomuto odbornému zisteniu potom zodpovedá aj odporúčenie, odborný záver znalca upraviť styk otca s maloletým bez prítomnosti matky. Tiež súd uvádza, že zistenia znalca zodpovedajú jeho záverom a sú v súlade aj so skutočnosťami zistenými od mal. B. počas zisťovania jeho názoru súdom. Čo sa týka záverov znaleckého posudku PhDr. Krasulovej (prítomnosť matky pri styku) súd uvádza, že znalkyňa pri znaleckom dokazovaní nevychádzala (nebolo jej zadané) z vyšetrenia otca, ani z priamej interakcie maloletého s otcom, a preto jej závery objektívne nemohli zhodnotiť vzťah maloletého k otcovi. Sama znalkyňa PhDr. Krasulová konštatovala vplyv matky na názor maloletého, keď uviedla, že maloletý si vytvára vzťahy na základe toho, ako sú títo ľudia prijímaní a hodnotení pre neho vzťahovo najbližšou osobou. Na základe uvedeného preto súd dospel k záveru, že znalecký posudok znalca Mgr. Zabáka je objektívny, presvedčivý čo do jeho úplnosti vo vzťahu k zadaniu, čo matka nenamietala, jeho závery sú logicky odôvodnené, podložené obsahom zisteného stavu.

24. V závere súd uvádza, že zároveň rozhodol o úprave tzv. náhradného styku poukazujúc na skutočnosť, konštatovanú aj rozhodnutím odvolacieho súdu (č.k. 11CoP/77/2019 - 161 z 22.10.2019), že z obsahu spisu sa javí, že matka nedostatočne spolupracuje pri budovaní vzťahu otca so synom - mal. B., čo bolo potvrdené aj znaleckým dokazovaním, pričom znalec Mgr. Zabák zistil, že matka frustráciu z neuznania otcom prenáša pri svojom hneve nepriamo aj na dieťa, maloletý si vytvára vzťahy na základe toho, ako sú títo ľudia prijímaní a hodnotení pre jeho matku. Tiež súd uvádza, že s poukazom na rozhodovaciu prax súdov je predmetným rozsudkom styk otca s maloletým upravený v skutočne minimálnom rozsahu, pričom práve by malo dôjsť k rozširovaniu styku otca s maloletým a nie k jeho zužovaniu. Preto nerealizovanie ani takto upraveného rozsahu stretávania sa otca s mal. B. nie je v najlepšom záujme maloletého. Keďže otec sa od mája 2019 s maloletým nestretával, keď z obsahu spisu vyplynulo, že matka mala počas konania snahu úplne obmedziť až zakázať styk syna s otcom, súd z uvedených dôvodov upravil tiež spôsob nahrádzania termínov styku otca s maloletým v prípadoch prekážok v styku otca s maloletým na strane matky alebo maloletého.

25. Ďalšie argumenty súd považoval pre rozhodnutie v predmetnej veci už za nerozhodné, bez potreby sa s nimi osobitne vysporiadavať. I podľa už konštantnej judikatúry súd nemusí dať odpoveď na všetky otázky nastolené účastníkmi konania, ale len na tie, ktoré majú pre vec podstatný význam, prípadne dostatočne objasňujú skutkový a právny základ rozhodnutia bez toho, aby zachádzali do všetkých detailov sporu uvádzaných účastníkmi konania. Odôvodnenie rozhodnutia tak nemusí dať odpoveď na každú jednu poznámku, či pripomienku účastníka konania, ktorý ju nastolil. Je však nevyhnutné, aby bolo reagované na podstatné a relevantné argumenty účastníkov konania (porovnaj napríklad rozhodnutia Ústavného súdu SR sp. zn. II.ÚS 251/04, III.ÚS 209/04, II.ÚS 200/09 a podobne). Preto na ostatnú argumentáciu matky a otca zaoberajúcu sa ďalšími okolnosťami prejednávanej veci, no už nespôsobilú ovplyvniť rozhodnutie, súd nepovažoval za potrebné reagovať špecifickou odpoveďou, pričom na otázky, resp. problémy, ktoré sa nachádzali vo vyslovenom právnom názore odvolacieho súdu, súd zodpovedal (porovnaj uznesenie Krajského súdu v Trnave, č.k. 10CoP/29/2016 z 28.09.2016).

26. Na základe uvedeného súd rozhodol tak, ako je to uvedené vo výrokovej časti tohto rozhodnutia.

27. Podľa § 121 z .č. 161/2015 Civilného mimosporového poriadku (ďalej len „CMP“) rozsudky o úprave výkonu rodičovských práv a povinností a výžive maloletých a o priznaní, obmedzení alebo o pozbavení rodičovských práv a povinností alebo o pozastavení ich výkonu možno zmeniť alebo zrušiť aj bez návrhu, ak sa zmenia pomery.

28. Súd v zmysle vyššie citovaného zákonného ustanovenia zmenil citovaný rozsudok Okresného súdu Topoľčany, ktorým bolo naposledy rozhodnuté o úprave styku otca s mal. B., v predmetnej časti tak, ako je to uvedené vo výroku tohto rozhodnutia.

29. Podľa § 57 CMP o povinnosti nahradiť trovy konania, ak nejde o trovy konania štátu, rozhoduje súd len na návrh.

30. Podľa § 58 CMP o nároku na náhradu a o výške trov konania rozhoduje súd v rozhodnutí, ktorým sa konanie končí.

31. Podľa § 218 ods. 1 CSP obsah rozhodnutia vo veci samej vysloví súd vo výroku rozsudku. Vo výroku súd rozhodne tiež o nároku na náhradu trov konania, ak sa o ňom nerozhodne samostatne.

32. O náhrade trov konania bolo rozhodnuté v zmysle § 57, 58 CMP v spojení s § 218 ods. 1 CSP tak, že o náhrade a výške trov súd rozhodne samostatným uznesením.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku je prípustné odvolanie v lehote 15 dní od jeho doručenia na súde, proti ktorého rozsudku smeruje - na Okresnom súde Piešťany, v písomnom vyhotovení 3 x.

Odvolanie môže podať účastník konania, v ktorého neprospech bolo rozhodnutie vydané. Odvolanie len proti odôvodneniu rozhodnutia nie je prípustné. V odvolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (odvolacie dôvody) a čoho sa odvolateľ domáha (odvolací návrh).

Odvolanie možno odôvodniť len tým, že:

- a) neboli splnené procesné podmienky,
- b) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces,
- c) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd,
- d) konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci,
- e) súd prvej inštancie nevykonal navrhnuté dôkazy, potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností,
- f) súd prvej inštancie dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam,
- g) zistený skutkový stav neobstojí, pretože sú prípustné ďalšie prostriedky procesnej obrany alebo ďalšie prostriedky procesného útoku, ktoré neboli uplatnené, alebo
- h) rozhodnutie súdu prvej inštancie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci.

Odvolanie proti rozhodnutiu vo veci samej možno odôvodniť aj tým, že právoplatné uznesenie súdu prvej inštancie, ktoré predchádzalo rozhodnutiu vo veci samej, má vadu uvedenú v odseku 1, ak táto vada mala vplyv na rozhodnutie vo veci samej.

Odvolanie možno odôvodniť aj tým, že súd prvej inštancie nesprávne alebo neúplne zistil skutočný stav veci.

Odvolacie dôvody možno meniť a dopĺňať až do rozhodnutia o odvolaní.

V odvolacom konaní možno uvádzať nové skutkové tvrdenia a predkladať nové dôkazné návrhy.

Zmena návrhu na začatie konania je v odvolacom konaní prípustná.

Ak povinný dobrovoľne nesplní, čo mu ukladá vykonateľné rozhodnutie, oprávnený môže podať návrh na vykonanie exekúcie podľa zákona č. 233/1995 Z.z. o exekútoroch a exekučnej činnosti v platnom znení, resp. návrh na súdny výkon rozhodnutia podľa Štvrtej časti Civilného mimosporového poriadku - Výkon rozhodnutia vo veciach maloletých, t.j. v konaniach pri výkone rozhodnutia, ktorým bola upravená starostlivosť o maloletého, styk s maloletým alebo iná ako peňažná povinnosť vo vzťahu k maloletému.